GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piață mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunī 6 fior., pe trei lunī 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 francī.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențī.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorī nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 55. *Mercurī, 11 (23) Martie.* **1887.**

Brașovŭ, 9 Martie 1887.

Ḍi de ḍi, anŭ de anŭ trece, fără sĕ mai putemŭ înregistra o veste de bucuriă. N'auḍimŭ și nu ni se împărtășesce decâtŭ că poporulŭ nostru sărăcesce, că biserica ni se lovesce, că școla ni se sgudue din temelii, pentru că guvernulŭ ungurescŭ cu tóte organele sale administrative și școlare, îmbărbătate de strigătele nebune ale unui șovinismŭ fără sémĕnŭ, năpădescŭ din drépta și din stânga spre a înăbuși orice suflare și viéță ce nu e unguréscă.

Cele mai grele lovirī suntŭ cele date bisericei și școlei, singurulŭ scutŭ ce mai adăpostesce limba și naționalitatea. Și în contra acestora, dér mai alesŭ contra școlelorŭ e îndreptată furia stăpânirei ungurescī. Când e vorba de instituțiunile nóstre bisericescī și școlare, nu mai esistă lege, nu mai esistă libertate, nu mai esistă toleranță, ci volnicia și patima e singura mĕsură ce decide.

Ce e dreptŭ, până acum volnicia ungurésca n'a îndrăsnitŭ a merge până acolo, ca sĕ pretindă a se face serviciulŭ divinŭ în bisericī românescī în limba ungurésca, precum a îndrăsnitŭ între Slovacī și Șvabī. Dér din nenorocire în câteva comune românescī din Sĕcuime acéstă stare de lucrurī esistă de vécurī, deși spre lauda Românilorŭ de acolo, uneltirile de maghiarisare au isbutitŭ a le maghiarisa limba, dér nu și inima, căcī ca Românī se mărturisescŭ. Indesuițī de Sĕcui, fără școle românescī, au fostŭ împedecațī de a comunica cu massa cea mare a poporului românŭ și de a-șī cultiva limba în școlele lorŭ proprii.

Isbutiserămŭ în timpulŭ din urmă sĕ ne ridicămŭ câteva scóle prin unele comune române din Sĕcuime, dér avemŭ sĕ luptămŭ cu marī greutățī, pentru că mai alesŭ de unŭ timpŭ încóce suntŭ strânse în cerculŭ uneltirilorŭ de maghiarisare. Volnicia ungurésca a isbutitŭ ca în Ormenișŭ, Ozunŭ, Bikfalău, Comolău și alte comune sĕ fiă școle comunale și nu confesionale. In Crizbavŭ lucrurile au mersŭ și mai departe, mulțămită slăbiciunei preoțilorŭ ce i-a avutŭ acea comună, precum și nepăsărei autorității nóstre supreme bisericescī și școlare, care a toleratŭ asemenea lucrurī. Din școla românésca confesională s'a făcutŭ școlă comunală, și aḍī suntemŭ informațī că și cea comunală s'a prefăcutŭ în scólă de statŭ ungurésca. Poporulŭ e amărîtŭ și preotulŭ o simte, căcī aḍī sufere urmările, poporulŭ nu'lŭ mai ia în sémă și nu-i împlinesce nicī cele mai neînsemnate cererī. Comuna Dobârlĕu cu mare greu îșī mai póte susține scóla și biserica, căcī poporulŭ e adusŭ la o stare materială miserabilă, locuitorii suntŭ și aḍī birnicii proprietarilorŭ ungurī din Bikfalău. In Ormenișŭ uneltirile ungurescī au mersŭ până acolo, ca Românii sĕ nu-șī pótă face nicī măcar biserica pe unŭ locŭ ce li se dăruise și care se afla în mijloculŭ comunei. Au ridicatŭ împrejurulŭ acelui locŭ șurī de lemnŭ, numai ca sĕ facă pe Românii sĕ părăsésca loculŭ.

De câte orī n'au făcutŭ apelŭ Românii la autoritățile ungurescī, ca sĕ le dea mână de ajutorŭ pentru înlăturarea neajunsurilorŭ! Dér au apelatŭ la urechia surdului, și aḍī au ajunsŭ la convingerea că organele guvernului nu voescŭ a le da sprijinulŭ cuvenitŭ, fiindŭ că, cum ḍise Dr. Gregr în camera din Viena, nu potŭ suferì semne de viéță românésca.

Nu totŭ așa se pórtă autoritățile ungurescī, când e vorba de încassarea taxelorŭ pentru fondulŭ de pensiune regnicolarŭ alŭ învĕțătorilorŭ, la care fie-care comună bisericésca care are scólă contribue, de esemplu în protopopiatulŭ alŭ doilea alŭ Brașovului, câte 12 fl. pe anŭ și fiecare învĕțătorŭ câte 2 procente din salarulŭ sĕu. Atuncī zelulŭ acelorŭ autorităţī e neobositŭ, esecută până și averile epitropescī.

Nu 'i destulŭ cu atâta, acum se gândescŭ despoții la nouĕ loviturī, făurescŭ nouĕ atacurī. Incepŭ a'șī ridica brațele de polipŭ în contra gimnasielorŭ. Fóia guvernamentală din Clușiu îșī începe cântecululŭ ei de bufniță cu gimnasiulŭ din Blașiu și din Bradŭ. A visatŭ că în Blașiu s'ar petrece „cumplite nedreptățī“, „nu s'arŭ clasifica scolarii după meritŭ“, „suntŭ pré mulțī scolarī“, împrejurare care face ca scólele ungurescī sĕ fiă rĕu visitate de scolarii românī. Profesorii gimnasiului din Bradŭ arŭ fi nisce „ultraiștī“ și acelŭ gimnasiu nicī „n'ar merita a se pune în rĕndulŭ scólelorŭ“. Și pentru ce ridică fóia guvernamentală aceste bocete? Pentru că — ḍice ea — aceste scóle facŭ concurență scólelorŭ ungurescī; arŭ fi unŭ asilŭ alŭ scolarilorŭ leneșī și nepregătițī; școlarii, carī la școlele ungurescī nu se potŭ „ferici“, șī-ar lua refugiulŭ la acele scóle, unde ar căpĕta testimonii bune și așa li s'ar da putința de a fi în avantagiu față cu școlarii din gimnasiile ungurescī. Cere apoi fóia clușiană, ca și la aceste scóle românescī, unde se dau testimonii egalŭ de bune cu ale scólelorŭ ungurescī, sĕ se pretindă dela școlarī atâta câtŭ se pretinde dela „minunatele și bine organisatele“ scóle ungurescī. In fine atrage atențiunea cercurilorŭ competente asupra acestorŭ școle.

Cine nu înțelege iesuitismulŭ și fariseismulŭ fóiei ungurescī? A ḍice că tinerii românī „scotŭ pe tinerii ungurī din posiția lorŭ străbună cu ajutorulŭ testimoniilorŭ ce au egală valóre cu testimoniile celorŭ mai bune scóle“, e unŭ neadevĕrŭ strigătorŭ la cerŭ, când se scie că noi Românii suntemŭ eschișī din funcțiunile statului, décă nu jurămŭ pe pintenii și pe calpaculŭ ungurescŭ. Altŭ focŭ o arde pe cucuvaia din Clușiu. Tinerii românī nu mergŭ la scólele ungurescī și cei carī se ducŭ la acestea se întorcŭ îndĕrĕtŭ. De ce nu vreau cei dela „Kolozsvár“ sĕ recunóscă, că cei mai mulțī tinerī românī suntŭ sătui de batjocurile profesorilorŭ și colegilorŭ lorŭ ungurī? De ce nu vreau sĕ recunóscă că, după datele și informațiunile ce le avemŭ, cei mai slabī școlarī suntŭ aceia cari vinŭ în gimnasiile nóstre dela cele ungurescī? De ce nu vrea sĕ recunóscă fóia maghiară, că nu gimnasiele ungurescī merită calificațiunea de „minunate și bine organisate“ — de vreme ce ea însășī recunósce, că tinerii românī suntŭ în posițiune d'a fi în avantagiu față cu tinerii ungurī? Óre „minunate și bine organisate“ suntŭ gimnasiile ungurescī, când cu puține escepțiunī în ele nu se câștigă decâtŭ o spoială de clasicismŭ, nu se învață decâtŭ numai carte ungurésca, și istoriă falsificată precum de pildă în gimnasiulŭ din Odorheiulŭ sĕcuiescŭ, unde, precum ne asigură unŭ preotŭ românŭ care a învĕțatŭ acolo, profesorulŭ de istoriă le spune școlarilorŭ că „décă n'arŭ fi Țiganii, Valachii arŭ fi celŭ din urmă și celŭ mai pĕcătosŭ poporŭ din lume.“

Décă de aceste cunoscințe li se bagă în capŭ școlarilorŭ din gimnasiile ungurescī, atuncī nu-i mirare, că se sêmtŭ ofensațī de câte-orī dau ochī cu vr'unŭ colegŭ dela gimnasiile românescī, care se sêmte în dreptŭ a se considera celŭ puținŭ egalŭ cu ei.

Dér de ce sĕ mai umblămŭ cu mâța în sacŭ. Celorŭ dela „Kolozsvar“ li s'au împuiatŭ creerii, acum în primăvéră, de nouĕ tendințe și pofte de maghiarisare și vorŭ sĕ găsésca érășī nodurī în papură, li se pare că suntŭ amenințațī școlarii ungurī, căcī mai esistă încă câte-va școle românescī!

E timpulŭ însĕ ca sĕ vorbimŭ împreună și o vorbă seriósă, și de aceea vomŭ mai revenì.

SCIRILE ḌILEI.

Ministrulŭ de honveḍī a primitŭ deputațiunea studenților, condusă de deputatulŭ dietalŭ Münich, în cestiunea esamenului de oficerŭ în reservă în armata comună. Ministrulŭ arătă că e cu neputință sĕ li se împlinésca rugăciunea d'a depune esamenulŭ în limba ungurésca, dér va face totŭ posibilulŭ, ca sĕ nu li se pretindă așa strictŭ perfecta cunóscere a limbei germane, ci câtŭ sĕ pótă fi înțeleșī aspiranții în vorbire și în scriere. — Dér Ungurii de ce pretindŭ Nemaghiarilorŭ perfecta cunóscere a limbei ungurescī chiar și pentru rangulŭ de oficerŭ la gloate? Unde e consecința?

—x—

Ni se scrie din Rodna: Membrulŭ Academiei d-lŭ *Florianŭ cav. de Porcius* nu póte lua parte nicī în anulŭ acesta la ședințele Academiei române în Bucurescī, de órece ca și acum unŭ anŭ guvernulŭ din Pesta refusă a-i da pașaportŭ.

—x—

Ministrulŭ de honveḍī a încunosciințatŭ municipiile în sensulŭ înțelegerei stabilite cu ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu, ca placatele și tipăriturile terminate în scopulŭ convocării pentru casulŭ de mobilisare sĕ nu se trimĕtă nemijlocitŭ, când se va ordona mobilisarea, primărielorŭ acelorŭ comune, care nu posedŭ o propriă cancelariă comunală, ci prin notarulŭ cercualŭ respectivŭ. Privitorŭ la presentarea convocaților ordonă ministrulŭ, ca stațiunile de presentare sĕ se stabilésca în comunŭ cu comandele semibrigadelorŭ de honveḍī și sĕ se însemneze în placatele de mobilisare. Honveḍii concediațī au sĕ se presinte orī la stațiunea de echipare a propriului lorŭ corpŭ de trupe, orī la acele batalióne de honveḍī, pe alŭ cărorŭ teritoriu se află ei, décă cu trenulŭ (vaporulŭ) nu potŭ ajunge la stațiunea lorŭ de echipare în 8—10 óre, orī pe josŭ într'o ḍi.

—x—

Dumineca trecută s'a arangeatŭ în *Bocșa-montană* alŭ treilea concertŭ de către *corulŭ vocalŭ românescŭ* din localitate. Atâtŭ succesulŭ moralŭ, câtŭ și celŭ materialŭ, au fostŭ satisfăcĕtóre. »Familiei“ se scrie de acolo, că pe lângă corulŭ românescŭ lumescŭ, s'au mai înființatŭ încă nouĕ reuniunī g. or. pentru cultivarea cântului bisericescŭ. Trei corurī dér, unulŭ mai cu zelŭ și mai bunŭ decâtŭ altulŭ, e unŭ semnŭ bunŭ și o dovadă puternică despre interesulŭ ce-lŭ au Românii pentru artă, cultură și progresŭ. Marī merite are în privința acésta instructorulŭ și compositorulŭ d-lŭ Coloficŭ. Dumnialui a și compusŭ o liturgiă nouă fórte frumósă, care se póte procura dela susnumitulŭ domnŭ cu 6 fl. v. a. Vocile suntŭ separatŭ scrise. — La *Curticī*, în comitatulŭ Arad, s'a înființatŭ de curêndŭ unŭ corŭ vocalŭ, care a datŭ sub conducerea lui Iosifŭ Mihu în 26 Februarie unŭ frumosŭ concertŭ; la succesŭ a contribuitŭ și d-lŭ rigorosantŭ în dreptŭ Severŭ Bocșanŭ, care a ținutŭ și o cuvêntare potrivită. — In *Chinezŭ* tinerimea școlară a compusŭ în tómna anului trecutŭ, sub conducerea parocului Alesandru Crăciunescu, unŭ *corŭ vocalŭ bisericescŭ*, care cu conlucrarea învĕțătorului Petru Baranŭ s'a și produsŭ în 15 Februarie în biserică.

—x—

In legătură cu notița, ce amŭ adus'o ḍilele trecute, că notarulŭ *Laurentzi* din *Feldiórā* ar fi pierdutŭ pe drumŭ până la Brașovŭ o sumă mare de banī, ni se comunică, că acestŭ notarŭ, care funcționa totodată și ca cassarŭ alŭ „reuniunii de păstrare săsescī din Feldiórā,“ în sĕptĕmâna trecută a aruncatŭ în focŭ tóte cărțile de contabilitate ale numitei reuniunī. Notarulŭ a fostŭ arestatŭ. Se ḍice că ar fi comisŭ faptulŭ într'o stare mentală turburată; de altă parte se asigură, că societatea ar fi fostŭ păgubită de către cassarulŭ sĕu cu sume considerabile.

—x—

Privitorŭ la afacerea unui nou împrumutŭ alŭ bisericei rom. gr. or. din *Hĕrmanŭ,* despre care relatasemŭ ca simplă informațiune într'unulŭ din numerile trecute ale fóiei nóstre, aflămŭ din altă parte, că acelŭ împrumutŭ nu s'ar fi făcutŭ și că în adevĕrŭ biserica n'ar mai fi nimicŭ datóre. Unŭ asemenea împrumutŭ nicī nu s'ar

fi pututŭ face fără scirea celorŭ carĭ conducŭ afacerile bisericescĭ din acea comună. Amŭ dori ca aşa sĕ şi fiă chiar spre binele bisericei.

—x—

„Familiei« i se scrie din Budapesta despre unŭ nou succesŭ alŭ unei copiliţe române pe terenulŭ artei. D-ra *Alma de Dunca-Schiau*, mica elevă din clasa IV a conservatorului din capitală şi elevă internă a institutului de creşcere alŭ „Societăţii pentru cultura femeilorŭ« a jucatŭ pe pianŭ la ultimulŭ concertŭ alŭ pensionatului o »polonaisă brilantă« plină de dificultăţĭ technice şi artistice, întru aplausele şi admiraţiunile sălii întregĭ. Pe lângă frumseţa sa rară, d-ra Alma de Dunca-Schiau unesce inteliginţă superióră şi unŭ simţĕmêntŭ profundŭ alŭ artei, ce desvoltându-se cu anii, îi asigură o carieră mare, de va întrebuinţa talentele, cu carĭ este bogatŭ înḑestrată.

—x—

După cum i se scrie din *Cernăuţĭ* aceluiaşĭ ḑiarŭ, circulă faima, că clerulŭ înaltŭ împreună cu boerimea vrea sĕ scótă la lumină unŭ ḑiarŭ politicŭ românescŭ în Cernăuţĭ.

—x—

Duminică 13 Martie a. c. s'a înauguratŭ în *Sucéva* o nouă societate românéscă sub numele: *„Clubulŭ românŭ“*, societate de lectură şi petrecere. După statutele acestui clubŭ, elŭ îşĭ propune a cultiva lectura, musica, teatrulŭ de amatorĭ, a arangia întâlnirĭ sociale, şi a ţiné prelegerĭ publice, scrie „Revista Politică“.

—x—

Frecvenţa universităţii din Cernăuţĭ a fostŭ în semestrulŭ de érnă 1886/87 următórea: La facultatea teologică 60 auḑitorĭ ordinarĭ şi 1 extraordinarŭ, dintre carĭ 50 românĭ şi 11 rutenĭ; la facultatea juridică 123 ordinarĭ şi 16 estraordinarĭ, dintre carĭ 31 românĭ; la facultatea filosofică 17 ordinarĭ şi 19 estraordinarĭ, dintre carĭ 7 românĭ; éră la cursulŭ de farmacià au fostŭ 13 auḑitorĭ, dintre carĭ 1 românŭ. Aşadéră la suma totală de 249 auḑitorĭ ai universităţii, Românii facŭ parte cu 89 de inşĭ.

—x—

O telegramă din *Agramŭ* comunică, că deputatulŭ Davidŭ *Starcevicĭ* fŭ citatŭ înaintea judelui de instrucţiune şi după unŭ scurtŭ interogatoriu fŭ pusŭ în arestŭ preventivŭ. Arestarea a făcutŭ mare sensaţiune.

—x—

După cum anunţa „Kereshed. Vilag“, în curêndŭ se va înfiinţa *monopolulŭ chibriturilorŭ*, şi anume după alegerĭ se va presenta dietei respectivulŭ proiectŭ de lege. — Din ce în ce mai »bine«.

—x—

Sâmbătă în 26 Martie 1887 secţiunea „Braşovŭ“ a reuniunei transilvane a Carpaţilorŭ (Siebenb.-Karpathenverein) va arangia o „serată voiósă“ în otelulŭ Nr. 1. Inceputulŭ va fi la 8 óre séra.

Din afară.

După cum scrie „Times“ din Londra, diferite faime şi espectorărĭ facŭ în Constantinopolŭ impresiunea, că succesulŭ misiunei lui Riza-bey în Bulgaria ar atêrna de tractările ce se continuă în Petersburgŭ, prin mijlocirea lui Lobanoffy, între Austro-Ungaria şi Rusia privitorŭ la resolvarea cestiunei bulgare. Se crede că, décă nu se va lua în curêndŭ o decisiune, Sobrania se va convoca fórte curêndŭ, pentru ca sĕ proclame Bulgaria ca regatŭ independentŭ, căcĭ regenţii înşişĭ consideră situaţiunea lorŭ ca abiasuportabilă mai îndelungŭ timpŭ. Acéstă ruptură a tractatului din Berlin ar trebui necondiţionatŭ sĕ provóce o decisiune, eventualŭ ar puté urmaşi unŭ congresŭ şi se crede că Ţarulŭ nu e cu totulŭ antipaticŭ acestei idei.

*

„Nezavissima“ fóia oficiosă din Sofia ḑice, că Riza-bey sĕ scie şi sĕ comunice la loculŭ respectivŭ, că décă Turcia insistă şi mai departe pentru o împăcare cu Zankov, acésta ar ofensa întrégа naţiune bulgară. „Nu vremŭ nicĭ o împăcare, nicĭ o mijlocire, ceremŭ ca Turcia sĕ numéscă câtŭ mai curêndŭ unŭ candidatŭ la tronŭ orĭ, décă nu se întêmplă acésta, vomŭ rechiăma pe prinţulŭ Alexandru.“

Procesulŭ de calumnià

contra d-lui *F. H. Longinŭ*, advocatŭ în Deva.

(Urmare din Nrii 49, 50, 51 şi 52).

Va sĕ ḑică, procurorulŭ, pe basa actelorŭ şi a doveḑilorŭ ce-au întratŭ, a pusŭ pondŭ mai cu sémă pe aceste trei puncte, pecândŭ, celelalte fapte şi declaraţiunĭ ale acusatului le-a semnalatŭ numai ca ilustraţiune şi ca razeme la cele trei puncte esenţiale. — In ce stau aceste trei puncte se va vedé mai la vale din desvoltarea ulterióră a pertractării şi a fasiunilorŭ martorilorŭ. — Şi anume:

Martorulŭ Franciscŭ Teutschek, întreprinḑĕtorŭ de case în Deva, omŭ în vêrstă şi cu destulă reputaţiune în viéţa socială din Deva, spune că viia lui e învecinată, cu a preşedintelui tribunalului reg. din Deva şi că în viia aceea a pusŭ mai multe sălcii triste, cu scopŭ, ca mai alesŭ una, după ce se va desvolta deplinŭ, sĕ o doneze unui amicŭ alŭ sĕu, căruia încă de mai nainte îi promisese o frumósă salcià.

Intr'o ḑi — ḑice martorulŭ, — mergêndŭ la viiă, am aflatŭ, că chiar esemplariulŭ, care l'am destinatŭ amicului meu, s'a furatŭ.

Se înţelege, că m'am indignatŭ peste mĕsură şi decĭ de locŭ am plecatŭ, ca sĕ-i dau de urmă. Luândŭ cimiterele dearêndulŭ — căcĭ dasem cu socotéla, că pe acolo voiu da mai îngrabă de urmă, — după multă căutare, am datŭ de salcia mea, la unŭ mormêntŭ din cimiterulŭ catolicŭ. Luândŭ la rĕspundere pe păzitorulŭ cimiterului, mĭ-a spusŭ, că acea salcià tristă o-a adus'o sluga preşedintelui tribunalului reg. a Măriei sale d-lui Dr. Franciscŭ Solyom Fekete.

Eu apoi — ḑise mai departe martorulŭ, — am povestitŭ întêmplarea acésta şi la alţii şi aşa şi acusatului. Mai târḑiu, întêlnindu-mĕ cu Măria sa preşedintele, am fostŭ întrebatŭ de către dênsulŭ, décă sunt supĕratŭ pentru salcià? I-am rĕspunsŭ, că da, am fostŭ, — dér fiindŭ că am aflatŭ, că s'a dusŭ acea salcià, pentru Măria sa, nu ḑicŭ nimicŭ şi nicĭ nu poftescŭ vre-o desdăunare — căcĭ preşedintele l'a fostŭ îmbiatŭ — numai câtŭ mĭ-a fostŭ ciudă, nesciindŭ că s'a ridicatŭ de acolo, din porunca Măriei Sale.

Fassiunea preşedintelui conglăsuesce cu fassiunea acestui martorŭ în multe privinţe, deosebirea e numai aceea, că preşedintele susţine, că acea salcià s'a cultivatŭ şi de elŭ şi că ar fi din viia lui. Aflândŭ martorulŭ fassiunea preşedintelui şĭ-a esprimatŭ mirarea, cum Măria Sa d-nulŭ preşedinte póte sĕ afirme aşa ceva!

Acusatulŭ relativŭ la acestŭ punctŭ, când a fostŭ provocatŭ a da doveḑĭ, a ḑisŭ, că vorbindu-se multŭ despre acéstă întêmplare, crede că acésta încă nu póte fi ceva lucru strălucitŭ.

E de însemnatŭ, că preşedintele Solyom în fassiunea sa, relativŭ la punctulŭ acesta, se încércă a da întêmplărei unŭ coloritŭ de pietate părintéscă, şi pentru aceea se espectoréză contra acusatului, în modŭ neertatŭ înaintea unui jude de instrucţiune.

După acestŭ martorŭ s'a ascultatŭ Emilŭ Koszperda, fostŭ adjunctŭ pretorialŭ, de presentŭ notarŭ în părţile Zarandane. Martorulŭ istorisesce, că în cerculŭ electoralŭ (pentru representanţĭ comitatensĭ) dela Vaţia, au fostŭ marĭ lupte electoralĭ şi că din acele lupte au resultatŭ mai multe denunţărĭ la tribunalulŭ reg. din Deva şi la administraţiune.

In urma denunţării unui advocatŭ, cu numele Franciscŭ Ribiczei, acuma mortŭ, tribunalulŭ regescŭ din Deva a ordonatŭ cercetare criminală pentru delictŭ de agitare în contra mai multora dela noi şi a esmisŭ ca jude instructorŭ pe unŭ notarŭ de tribunalŭ cu numele Dr. Andrei Korber cu acea instrucţiune, ca pe cei denunţaţĭ sĕ-i deţină şi sĕ-i escorteze la Deva în temniţă.

Judele de instrucţiune, sosindŭ séra la Baia de Crişŭ, a spusŭ confidentŭ martorelui, că şi elŭ este unulŭ din cei denunţaţĭ, decĭ décă vrea sĕ scape, sĕ grăbéscă la Deva şi asigurândŭ pe preşedintele tribunalului, că şi cu ocasiunea alegerei ce se apropia (din 1883) va lucra pentru candidatulŭ, pe care-lŭ sprijinesce preşedintele tribunalului (adecă pe Dr. Chorin, care căḑuse faţă de P. Truţia) sĕ esopereze dela Solyom o scrisóre óre-care şi atuncĭ elŭ, judele incviratŭ, nu-lŭ va deţiné, cltmintrelea da.

Ingrozându-mĕ — ḑice martorulŭ — de locŭ am plecatŭ la Deva şi acolo m'am dusŭ deadreptulŭ la preşedintele tribunalului d-lŭ Dr. F. Solyom Fekete, şi i-am spusŭ, ce am auḑitŭ dela d-lŭ Dr. A. Korber, — dreptŭ aceea, provocându-mĕ la serviciile ce am făcutŭ cu ocasiunea alegerilorŭ, pentru ca sĕ reiasă fratele Măriei sale, — apoi arĕtându'i, că ce lovitură grósnică ar fi pentru familia mea, décă aşĭ fi escortatŭ cu gendarmĭ, l'am rugatŭ, ca sĕ 'mĭ dée o semnătură órecare, ca sĕ o ducŭ la d-lŭ Dr. A. Korber, că îi voiu fi recunoscĕtorŭ. Măria sa apoi s'a înduratŭ de mine şi mĭ-a datŭ unŭ biletŭ de următoriulŭ cuprinsŭ: „Ezen irat elŏmutatojára nézve, nem“, adecă: „presentatorulŭ acestei scrisorĭ nu“. Eu cu biletulŭ acesta am grăbitŭ acasă, unde arĕtându-lŭ judelui incvirentŭ,—elŭ nu m'a deţinutŭ—ba apoi n'a deţinutŭ nicĭ pe ceialalţĭ.

Mai târḑiu eu am picatŭ din slujbă şi relaţiunile mele cu d-lŭ preşedinte Solyom au devenitŭ din ce în ce mai încordate, până ce eu am fostŭ aplecatŭ a crede, că persecutarea mea nu póte isvorî decâtŭ numai dela d-lŭ Dr. F. Solyom Fekete. In fine duşmănia între mine şi Măria sa Solyom devenindŭ completă, eu am arĕtatŭ biletulŭ de sub întrebare şi am spusŭ istoria şi puterea lui (a biletului) la tótă lumea, — mai pe urmă am presentat'o şi comitelui supremŭ alŭ comitatului Huniădórei, cu scopŭ, ca Ilustritatea sa sĕ arate la ministru de justiţiă ce felŭ de omŭ e d-lŭ Dr. Franciscŭ Solyom Fekete, preşedintele tribunalului reg. din Deva, — pe astă cale va fi aflatŭ decĭ şi acusatulŭ şi s'a folositŭ de ea. Martorulŭ apoi declară, că elŭ este de aceea convingere, că elŭ numai cu ajutorulŭ acelui biletŭ a scăpatŭ.

Preşedintele arată martorului, că Dr. A. Korber — în fasiunea lui ḑice, că elŭ nu scie nimicŭ de biletŭ şi că eliberarea respective nedeţinerea lui a urmatŭ din alte motive, — că adecă nu a aflatŭ cu cale sĕ-lŭ deţină.

Mai arată preşedintele, că dr. Solyom în fasiunea lui ḑice, că martorulŭ l'a sedusŭ şi că i-a datŭ (martorelui), acelŭ biletŭ, numai ca sĕ scape de molestitórele lui rugăminte, — decĭ întrébă pe martorŭ, că ce obiecţionéză la aceste.

Martorulŭ află de naturalŭ, că Dr. A. Korber nu recunósce ce ḑice elŭ, asemenea şi preşedintele dr. Solyom; cu tóte acestea elŭ îşĭ susţine fassiunea cu tótă puterea.

Acusatulŭ ḑice, că istoria biletului a auḑit'o şi elŭ dela mai mulţĭ, şi aşa şi dela martorele şi fiindŭ că se vorbia multŭ şi multe despre acelŭ biletŭ, a creḑutŭ de datoria sa a se provoca la fapta acésta ca la o dovédă — care asemenea nu se póte ḑice că ar fi strălucită.

Din fassiunea d-lui Dr. Solyom, relativŭ la acestŭ punctŭ, se vede că d-sa a fostŭ prea iritatŭ, când a dictatŭ la protocolŭ fassiunea sa, căcĭ se folosesce de nesce terminĭ atâtŭ de neiertaţĭ, încâtŭ cu dreptŭ cuvêntŭ martorele a pututŭ pune întrebarea, că cum s'a pututŭ permite, a se lua în scrisŭ aşa ceva, ce ḑice d-lŭ Dr. Solyom?

Câtŭ timpŭ s'a ascultatŭ acestŭ martorŭ şi s'a atinsŭ acestŭ punctŭ, se puté observa o nervositate generală.

Procurorulŭ şi preşedintele au pusŭ mai multe întrebărĭ martorelui, ḑicêndŭ că fassiunile lui nu ar fi totŭ de unulŭ şi acelaşŭ cuprinsŭ şi înţelesŭ — martorele însĕ a susţinutŭ, că şi acum şi când a fostŭ mai nainte a spusŭ adevĕrulŭ. (Va urma.)

De pe Crane, Martie 1887.

Domnule Redactorŭ! Poporulŭ nostru pe tóte terenele devine a fi nedreptăţitŭ. Nicĭ chiar cerealele carĭ le câştigă cu grea sudóre nu le póte vinde fără ca sĕ nu fiă înşelatŭ.

Despre acésta se póte omulŭ convinge la tîrgurile de sĕptĕmână ale oraşelorŭ locuite de jidovime. Aşa în oraşulŭ Deşiu de câţĭva anĭ încóce tóte cerealele cumpĕrate dela ţĕranii noştrĭ mai ântêiu le cumpĕnescŭ după greutatea măjilorŭ metrice şi apoi le solvescŭ. Ţĕranii noştri fiindŭ că nu se pricepŭ la mĕsurile cele nouĕ, suntŭ siliţĭ a le vinde cu merţa, care altcum dela introducerea mĕsurilorŭ celorŭ nouĕ e oprită. Jidovimea însĕ, ca sĕ pótă prinde pe bieţii ţĕranĭ în mrejile lorŭ, bucurosŭ oferesce preţulŭ după merţă şi încă de fiecare aprópe atâta câtŭ cere vênḑĕtorulŭ, încâtŭ îngrabă se face tocméla. E de însemnatŭ că tocméla cu astfelŭ de mĕsură oprită înadinsŭ o facŭ cu ţĕranii noştrĭ cu scopŭ ca mai târḑiu de s'ar vedea înşelaţĭ în urma cântărirei cu cumpĕna, sĕ nu pótă alerga la lege. Venindŭ cerealele la cumpĕnă, facŭ maliţiósa obiecţiune, că n'au greutatea recerută, decĭ la fiecare merţă, din preţulŭ ei deja statoritŭ, detragŭ câte 2—10 cr; bietulŭ ţĕranŭ ce are de a face decâtŭ a se învoi şi aşa, căcĭ nu scie, că óre are greutatea recerută orĭ ba, ér de alérgă la lege în astfelŭ de împrejurărĭ totŭ elŭ perde, de óre ce se scie că nu e permisŭ a vinde cu merţa, cu tóte că elŭ cu jidovulŭ cu merţa s'a tîrguitŭ.

Asta nu se întêmplă numai cu unŭ singurŭ omŭ séu cu mai mulţĭ şi într'o singură ḑi de mărturie (têrgŭ de sĕptĕmână), ci se întêmplă de câţĭva anĭ în tóte ḑilele têrgurilorŭ de sĕptĕmână, firesce numai cu ţĕranii şi mai cu sémă cu cei românĭ, deórece aceştia nu cunoscŭ mĕsurile nouĕ. Poporulŭ în astă privinţă îlŭ putemŭ considera ca datŭ pradă arbitriului precupeţilorŭ, căcĭ cerealele câştigate cu cruntă sudóre, când sosescŭ la cumpĕna măjii metrice, le plătescŭ aceia aşa cum îi trage inima, fără ca organele guvernului sĕ se fi încercatŭ a pune stavilă astorfelŭ de lucrurĭ. Mĕsurile decimale costă 12—15 fl, probabilŭ domnii dela putere le socotescŭ séu pré scumpe séu netrebnice; până când lângă salariulŭ statoritŭ alŭ notariului cercualŭ se recunósce încă câte 30—40 fl. dela o comună sub diferite numirĭ de către oficiulŭ pretorialŭ; în spesele telegrafului, care se înfiinţéză din Ciachi-Gârbău până în Deşiu se lichidéză câte 20—30 fl.; pentru foile „Szolnok-Doboka“, »Erdélyi Gazda“ şi »Rendöri közlöny“ câte 6—7 fl., carĭ se procuréză nu ca sĕ le cetéscă Stanŭ şi Branŭ, carĭ nu sciu nicĭ o vorbă unguréscă, şi carĭ deşi le plătescŭ, dér nicĭ nu le vedŭ cu ochii, ci aceste se abonéză ca sĕ aibă notariulŭ în ce pacheta lucrurĭ de ale mâncărei. Repetŭ, acestea domnii »fericitorii“ noştri nu le consideră de netrebnice, dér ce sĕ ḑicŭ, când chiar traista dela ordinanţulŭ (uneorĭ surugiu şi servitorŭ de casă) notariului din cerculŭ Simisnei e procurată de acelŭ notarŭ jidovŭ pe spesele comunelorŭ cu 20 fl. v. a. dela unŭ neguţătorŭ totŭ jidovŭ din Buda Pesta, — că, veḑĭ Dómne, e mai mare lipsa de o astfelŭ de traistă, decâtŭ de mĕsurĭ decimale pe carĭ când s'arŭ procura şi le-arŭ studia poporulŭ, nu ar avé jidovimea aşa bunŭ gheşeftŭ.

Abusurile cu întrebuinţarea mĕsurilorŭ nouĕ se facŭ nu numai în Deşiu; potŭ afirma că aprópe mai în tóte oraşele din Transilvania şi Ungaria. Socotindŭ în calculŭ celŭ mai de josŭ numai în Deşiu în fiăcare ḑi de mărturià 100 fl, perduţĭ din punga poporului nostru după acele 50—100 de carĕ, carĭ vinŭ cu cereale de vênḑare, în 52 de mărturii ale anului arŭ fi 5200 fl; dér apoi în alte oraşe cu tîrgurĭ mai marĭ câte mii de florenĭ se perdŭ!

Aceste luându-le în considerare preoţii şi învĕţătorii noştri, multŭ bine ar face poporului când l'ar îndemna spre a contribui suma recerută la cumpĕrarea măjei decimale cu care în câteva ḑile, séu chiar în sĕrbătorĭ, şi pe celŭ mai primitivŭ omŭ din satŭ l'ar putea învĕţa, şi astfelŭ s'ar cruţa o considerabilă sumă de banĭ, carĭ altcum în decursulŭ anului la vinderea cerealelorŭ rĕmânŭ în mâna precupeţilorŭ fără simţŭ de dreptate. Pentru procurarea astorfelŭ de mĕsurĭ bucurosŭ se învoiescŭ ţĕ-

ranii noştri, deórece aprópe fiecare a avutŭ ocasiune la vinderea cerealelorŭ a esperia relele urmări ale necunóscerei mäjilorŭ metrice. *Sentinela.*

Tohanulŭ vechiu, Martie 1887.

Stimate D-le Redactorŭ! Tinerimea română din Tohanulŭ vechiu a arangiatŭ pe la mijloculŭ carnevalului în localulŭ edificiului scolarŭ de acolo o producţiune teatrală împreunată cu jocŭ. Regretŭ, că până acuma nu s'a aflatŭ nimenea, care sĕ vĕ reporteze despre succesulŭ acestei producţiunĭ, care după a mea părere merită o atenţiune cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ astfeliu de încercărĭ suntŭ nisce apariţiunĭ cu totulŭ rare în mijloculŭ poporului nostru dela sate.

S'au jucatŭ două piese în câte unŭ actŭ: „Rusaliile" de V. Alexandri şi „Vlăduţulŭ mamii", vodevil de I. Lupescu. Succesulŭ debutanţilorŭ a fostŭ peste aşteptare satisfăcĕtorŭ, deşi unele persóne acuma au debutatŭ pentru prima óră. Cu deosebire d-şóra Cornelia N. Popŭ, care a binevoitŭ a lua asupră-şĭ nisce rolurĭ grele, a representatŭ cu multă destoinicia în rolulŭ Susanei pe femeia intrigantă şi sinceră, ér ca Sevasta din „Vlăduţulŭ mamii" a procuratŭ publicului deplină satisfacţiune.

D-şóra Virginia Comanŭ, prin mişcările sale uşóre şi mai alesŭ prin vocea sa plăcută şi bine cultivată a seceratŭ aplause fórte numĕróse din partea publicului. Nu mai puţină laudă merită d-lŭ: Beniaminŭ Clococeanu în rolulŭ lui Galuscus şi încă şi mai multŭ în rolulŭ lui Costică, ér d. Andreiu Radeşiu în rolulŭ lui Rĕsvrĕtescu, carĭ de asemenea au satisfăcutŭ publiculŭ pe deplinŭ.

Mai multă surprindere nĭ-a făcutŭ însĕ badea Haralampie Ungurŭ, unŭ ţĕranŭ gârbovitŭ de bĕtrâneţe, care cu o caracteristică proprie bĕtrâneţelorŭ sale a sciutŭ representa rolulŭ lui moşŭ Eftemie, storcêndŭ admiraţiune şi aplause frenetice din partea asistenţilorŭ. Scurtŭ: Producţiunea a succesŭ peste aşteptare.

Nu potŭ sĕ nu intonezŭ meritulŭ ce şi l'a câştigatŭ prin arangiarea acestei producţiunĭ inteliginţa română din Tohanulŭ veehiu şi mai vêrtosŭ d-lŭ învĕţătorŭ *Nicolau N. Popŭ*, ca diriginte alŭ teatrului. Pentru destoinicia sa pe terenulŭ artei teatrale, d. N. Popŭ fù distinsŭ încă în colónele acestui preţuitŭ ḑiarŭ cu ocasiunea debutărei sale din Voila, în anulŭ trecutŭ, şi nu-mĭ rĕmâne decâtŭ sĕ constatŭ, că d. Popŭ nĭ-a datŭ şi de astădată dovedĭ despre capacitatea sa nu numai pe terenulŭ scolasticŭ, ci şi pe celŭ socialŭ. Dorimŭ d-lui Popŭ succesŭ şi bărbăţiă pe calea pe care a apucatŭ şi sĕ-şĭ afle mulţĭ imitatorĭ între învĕţătorii românĭ!

Unŭ participantŭ.

Academia Română.

Sesiunea generală din anulŭ 1887.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1886—87.

(Urmare.)

5. Decopiarea de documente făcută prin îngrijirea d-lui colegŭ Odobescu din archivele Ministerului de externe din Parisŭ, s'a continuatŭ în anulŭ trecutŭ. Pentru acéstă lucrare s'a trimisŭ suma de 2500 lei din fondulŭ publicaţiunilorŭ istorice. Dela D-sa s'au primitŭ în decursulŭ anului 14 caiete de copii pentru anulŭ 1885—6 şi 30 pentru anulŭ 1886—87, cele mai multe din ele cuprinḑêndŭ o parte din memoriile generalului comite de Langeron.

Generalulŭ de Langeron, fiindŭ în serviţiulŭ Rusiei, a luatŭ o fórte însemnată parte activă la mai tóte campaniile Rusiei în contra Turcilorŭ dela sfêrşitulŭ secolului trecutŭ şi dela începutulŭ celui presentŭ, şi prin urmare la repeţitele ocupaţiunĭ ale Principatelorŭ de către Ruşĭ. Elŭ a fostŭ de mai multe orĭ comandantŭ supremŭ alŭ oştirilorŭ rusescĭ din Principate. Memoriile lui cuprindŭ relaţiunĭ amĕnunţite de mare însemnătate asupra stării sociale şi politice a Principatelorŭ în acea grea epocă a istoriei Românilorŭ.

Indată după primirea copiilorŭ, s'a începutŭ tipărirea acestorŭ documente, şi din ele se va forma alŭ III-lea volumŭ de suplementŭ la colecţiunea Hurmuzaki.

Starea actuală a documentelorŭ publicate în colecţiunea Hurmuzaki este următórea:

Volumulŭ		Anii	Docum.	Adun. de Hurmuzaki	Adause de Academiă
	I.	1199—1345	553	—	553
	III.p.1.	1576—1599	443	341	102
	III.p.2.	1576—1600	150	—	150(sub pres.)
	IV.p.1.	1600—1649	629	629	—
	IV p.2.	1576—1650	732	—	732
	V.p.1.	1650—1699	362	362	—
	V.p.2.	1650—1699	475	—	475
	VI.	1700—1750	355	355	—
	VII.	1750—1818	308	308	—
Suplem.	I.	1518—1780	1414	—	1414
»	II.	1781—1814	988	—	988
»	III.	1709—1826	50	—	50(sub pres.)
			6459	1995	4464

6. Decopiarea de documente se continuă fără încetare în archivulŭ Statului dela Veneţia. Directorulŭ acestei marĭ colecţiunĭ, d-lŭ Cechetti, urméză cu acelaşĭ interesŭ ca la începutŭ acéstă lucrare şi ne dă cu aceeaşĭ bunăvoinţă ca şi în anii trecuţĭ concursulŭ sĕu luminatŭ pentru îmbogăţirea colecţiunii nóstre de documente.

De asemenea d-lŭ C. Soranzo a binevoitŭ a înscinţa Delegaţiunea, că urmăresce din parte-i cercetarea şi decopiarea documentelorŭ privitóre la istoria nóstră şi aflătóre în Biblioteca St. Marco.

7. Documentele privitóre la istoria Românilorŭ găsite în véra anului 1885 de d-lŭ Bibliotecarŭ Bianu în colecţiunile bibliotecilorŭ din Cracovia şi Lemberg au fostŭ tóte copiate sub binevoitórea îngrijire a d-lui dr. W. Wislocki, custosŭ la biblioteca Universităţii Jagelonice din Cracovia şi a d-lui dr. W. Ketrzynski, directorulŭ bibliotecei Ossolinski, din Lemberg, carĭ au binevoitŭ a trimite tóte copiele făcute.

Incepêndu-se publicarea catalogului analiticŭ alŭ colecţiunii manuscriselorŭ bibliotecei Czartoryski, din care a şi apărutŭ fascicululŭ 1, s'a mijlocitŭ, ca d. dr. I. Korzeniowski, este însărcinatŭ cu redactarea acestui catalogŭ, sĕ procure Academiei copii de pe tóte documentele privitóre la istoria Românilorŭ, carĭ se află în colecţiunile manuscrise ale acelei bibliotecĭ şi carĭ nu suntŭ încă copiate.

Colecţiunea de documente polone, carĭ s'au procuratŭ până acuma în copii, cuprinde peste 600 documente de mare interesŭ pentru istoria ţĕrilorŭ române mai cu sémă din secolii XVI şi XVII. Spre a se publica aceste documente va trebui ca sĕ se facă bune traducerĭ.

8. In urma relaţiunii presentate de către bibliotecarulŭ Academiei, d-lŭ I. Bianu, asupra călĕtoriei sale în Galiţia în véra anului 1885 şi a resultatului cercetărilorŭ sale în bibliotecele şi archivele acelei provincii, Academia a decisŭ în sesiunea trecută a-lŭ însărcina cu o nouă călĕtorie spre a urmări cercetările istorice prin colecţiunile polone. Spre acestŭ scopŭ Delegaţiunea a pusŭ la dispoşiţiunea d-sale suma de 1500 lei. Călĕtoria s'a făcutŭ în vacanţele de véră ale anului trecutŭ şi resultatele cercetărilorŭ sale au fostŭ presentate Academiei într'unŭ raportŭ, care a fostŭ trimesŭ spre cercetare la secţiunea istorică.

Cu acéstă ocasiune d-lŭ Bianu a cercetatŭ de aprópe archivele familiei principilorŭ Radziwill, carĭ suntŭ instalate în castelulŭ dela Nieśtwiez în Litvania. In aceste archive d-sa a aflatŭ peste 300 documente privitóre la istoria Românilorŭ, unŭ însemnatŭ numĕrŭ de scrisorĭ şi alte informaţiunĭ privitóre la căsĕtoria Mariei, fiica lui Vasile Lupu, u Ianuş Radziwill.

Principele Antonie Radziwill, cu o fórte mare liberalitate, a dispusŭ copiarea tuturorŭ acestorŭ documente, şi sperămŭ că ele se vorŭ primi în cursulŭ anului.

9. In timpulŭ vacanţelorŭ de véră d-lŭ colegŭ V. A. Urechiă a făcutŭ cercetărĭ istorice în diferite părţĭ ale Moldovei şi ale Bucovinei, şi a procuratŭ, pre lângă diferite informaţiunĭ, preţióse colecţiunĭ de documente. Delegaţiunea a decisŭ ca se restitui d-lui Urechiă, din fondulŭ publicaţiunilorŭ istorice, cheltuelile făcute în aceste călĕtorii în sumă de 2098 lei.

10. Din acelaşĭ fondŭ s'a datŭ şi în acestŭ anŭ d-lui colegŭ Bariţiu suma de lei 2500 spre a urmări cercetările sale istorice în Transilvania şi Ungaria. O parte din resultatele cercetărilorŭ făcute de d-sa în acestŭ anŭ s'au comunicatŭ Academiei în şedinţele ordinare de peste anŭ.

IV. Legate şi fondurĭ.

In relaţiunea pe care voiu avé onóre a v'o presenta asupra operaţiunilorŭ cassei se va arăta şi starea actuală a fondurilorŭ Academiei.

In acestŭ locŭ amŭ onóre a vĕ aduce la cunoscinţă următórele:

1. Regularea succesiunii rĕposatului Dimitrie Hagi-Vasile, care a făcutŭ Academiei unŭ legatŭ de 20,000 lei, se află încă înaintea justiţiei, din care causă Academia nu a pututŭ încă fi pusă în posesiunea sumei ce i s'a legatŭ.

2. Veniturilor legatului de 10,000 lei făcutŭ Academiei de rĕposatulŭ G. San-Marin nu li s'a determinatŭ încă nicĭ o destinaţiune precisă; va fi dér necesarŭ ca în acéstă sesiune sĕ li-se determine destinaţiunea în conformitate cu testamentulŭ.

3. La deschiderea sesiunii generale din anulŭ trecutŭ amŭ adusŭ la cunoscinţa d-vóstre, că regretatulŭ şi zelosulŭ nostru colegŭ Dr. Obedenaru a lăsatŭ Academiei prin testamentŭ întrégа averea sa şi că doi dintre fraţii rĕposatului au intentatŭ acţiune asupra succesiunii. Acţiunea se află acum înaintea Curţii de apelŭ şi sperămŭ, că chiarŭ în cursulŭ acestei sesiunĭ se va termina în modŭ favorabilŭ pentru Academiă.

(Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 22 Martie. — Ovaţiunile din incidentulŭ aniversării nascerii împĕratului Wilhelm au începutŭ cu unŭ mĕreţŭ conductŭ cu facle. Impĕratulŭ mulţămĭ şi îşĭ esprimă bucuria asupra spiritului studenţimei de aḑĭ. Cu tótă mulţimea de sute de mii de ómenĭ, ordinea n'a fostŭ nicăerĭ turburată.

Mulţămită publică.

Comitetulŭ reuniunei femeilorŭ române din Braşovŭ îşĭ esprimă mulţămita sa d-nei Eufemia Kertsch de aicĭ, pentru că a avutŭ bunătatea, de a provedé 4 eleve sărace dela şcóla nóstră cu îmbrăcămintea şi încălţămintea necesară.

Braşovŭ, 5 Martie 1887.

Maria Secăreanu, m. p. presidenta reuniunei — *Dr. Nicolau Popŭ*, m. p. actuarulŭ reuniunei.

DIVERSE.

O cununiă cu probă generală. — Din Birmingham se comunică o umoristică celebrare de cununiă. Acolo trăesce unŭ omŭ originalŭ mai înaintatŭ în etate, domnulŭ Mollin, care era sĕ se cunune în 6 ale curentei cu o damă tînĕră încântătóre, Miss Ponta. Ginerele, care se bucura de-o întinsă cunoscinţă, nu voia sĕ se lase pe voia întêmplării ceea ce privea ceremonia în biserică; elŭ cerea decĭ o probă generală, pentru a înlătura încă la timpŭ particularităţĭ, carĭ nu i-arŭ conveni. După ce se obligă domnulŭ Mollin la oficiulŭ bisericescŭ a plăti tacsele îndoitŭ, se ţinù în 5 l. c. în tótă regula proba generală de cununiă. Mirésa apărù în mijloculŭ rudeniilorŭ sale; Alaiulŭ se puse încetŭ în mişcare spre altarŭ, acolo aştepta preotulŭ în ornatŭ. Domnulŭ Mollin, carele alerga cu zelŭ prin biserică, găsi câteva obiecţiunĭ de făcutŭ, în fine se declară mulţumitŭ despărţindu-se de preotŭ cu cuvintele: „La revedere mâne". Insĕ acéstă revedere rĕmase afară, căcĭ ajunşĭ acasă, declară Miso Ponta, că îi este de ajunsŭ cu proba de cununiă; şi că renunţă la adevĕrata cununiă cu acestŭ bĕtrânŭ nebunŭ.

Nuntă interesantă. — O cununiă interesantă cu privire la mire şi mirésă s'a celebratŭ de curêndŭ în frumosulŭ şi muntosulŭ satŭ Zwikenberg de lângă Oberdrauburg. Ginerele se află în etate de 67 anĭ, mirésa numĕră 76 anĭ. Ea èste cea mai bĕtrână femeiă din Zwikenberg şi se căsători acum pentru a treia óră. Preotulŭ care cunună părechia este 84 de anĭ. De 51 anĭ păstoresce elŭ în acestŭ satŭ. In 1879 serbă elŭ iubileulŭ de 50 de anĭ alŭ preoţiei sale. Naşulŭ e în etate de 94 de anĭ şi se bucură încă de tăriă trupéscă şi spirituală. Pe timpulŭ rĕsboiului francesŭ se duse elŭ la moşia tatălui sĕu, pentru a se sustrage dela miliţiă. In 1815 îşĭ luă o nevastă, cu care serbă elŭ în 1865 nunta de aurŭ. Doi anĭ în urmă îi răpi mórtea pe tovarăşa sa. După alţĭ doĭ anĭ, adecă în etate de 74 anĭ se căsători din nou, stabilindu-se într'altŭ locŭ. Pe când numĕra vr'o 80 anĭ, tăia elŭ însuşĭ crăcile uscate ale pomilorŭ, fiindŭ astfelŭ silitŭ a se urca pe cei mai înalţĭ pomĭ. De acésta primejdiósă ocupaţiune sa lăsatŭ acum. Ginerele sĕu este deja omŭ fórte bĕtrânŭ, nepoţii sĕi suntŭ bărbaţĭ maturĭ, strănepoţii sĕi suntŭ flăcăi sdravenĭ.

O cură miraculósă. — Se scrie din Roma: Mediculŭ neapolitanŭ Dr. Fusco a făcutŭ mare svonŭ prin miraculósele sale cure hypnotice. Mediculŭ pune pe bolnavŭ sĕ se uite printr'o linte de sticlă spuindŭ după 10 minute décă póte ajunge în starea, care o cere hypnotisarea, sĕu nu. De este aşa atuncĭ urméză adevĕrata tratare, care deocamdată a rĕmasŭ secretulŭ domnului Fusco. In sĕptĕmânile din urmă se ḑice, că ar fi făcutŭ minunĭ cu acéstă cură, casa sa este adesea loculŭ de întrunire a multorŭ bolnavĭ, mai cu sémă dame, carĭ caută vindecare la noulŭ făcĕtorŭ de minunĭ. Succesulŭ sĕu celŭ mai mare, şi care ilŭ făcù renumitŭ, este miraculósa vindecare a unei fiice de căpitanŭ de marină fórte cunoscutŭ aici a domnişórei Emilie Ange, care de 2 anĭ şi-a perdutŭ mintea şi în partea cea mai mare şi vederea. După puţine ḑile de tractare, începù a se îmbunătăţi starea bolnavei, şi după două sĕptĕmânĭ îşĭ recăpătase acésta întrégа ei judecată, ceea ce făcură pretutindenĭ cunoscutŭ fericiţii părinţĭ.

(† NECROLOGU.) — Georgiu Laslu, preşedinte de tribunalŭ în pensiune şi advocatŭ, după o suferinţă scurtă şi după împărtăşirea cu sântele taine, a încetatŭ din viéţă Dumenecă în 8 (20) Martie 1887 în etate de 60 anĭ. Despre acéstă durerósă perdere încunosciinţéză pe toţĭ amicii şi cunoscuţii defunctului jalnica luĭ soţiă *Susana* în numele sĕu precum şi în numele socrilorŭ, cumnaţilorŭ şi nepoţilorŭ repausatului. Rĕmăşiţele pămêntescĭ se vorŭ ridica Marţĭ în 10 (22) Martie la 4 óre d. a. din fosta locuinţă a defunctului — têrgulŭ pómelorŭ Nr. 93 — şi se vorŭ aşeḑa spre eternulŭ repaosŭ în cimiterulŭ gr. or. din Grôverŭ. —

Braşovŭ, în 9 (21) Martie 1887.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Martie st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	101 65	Bonurĭ croato-slavone	104.50
Rentă de hârtiă 5%	89 30	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.20	Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 —	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —	Renta de hărtiă austriacă	80 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 —	Renta de arg. austr.	81.70
Bonurĭ rurale ungare	104.25	Renta de aurŭ austr.	112 90
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50	Losurile din 1860	133.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.25	Acţiunile băncel austro-ungare	880 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25	Act. băncel de creditŭ ung.	296.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 30	Act. băncel de creditŭ austr.	287. —
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.00
		Napoleon-d'orĭ	10.10
		Mărcĭ 100 împ. germ.	62 60
		Londra 10 Livres sterlinge	127.75

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 8 Martie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90½	91—
Renta rom. amort. (5%)	91½	92—
» convert. (6%)	84—	85—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	99—	100—
» „ „ (5%)	82¾	84¼
» » urban (7%)	96—	97—
» » » (6%)	90—	91—
» » » (5%)	78—	79—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	18.—	18.¾
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 22 Martie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.48
Argint românesc	»	8.40	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	10.06	»	10.10
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.40
Imperialĭ	»	10.33	»	10.38
Galbenĭ	»	5 95	»	6.—
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	113.—	»	114.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Bilanţulŭ cu 31 Decemvre 1886.

Active.			Passive.		
Cassa în numerarŭ		682.71	Capitalŭ de acţiunĭ	30,000.—	
Cambie		56,365.90	Depunerĭ spre fructific.	50,201.56	
Imprumuturĭ pe hipotecă	8,984.50		Interese anticip. pro 1887	1,163.—	
„ pe obligaţiunĭ cu cavenţĭ	19,881.50		Fondulŭ de reservă	583.10	
Imprumut, de Lombard	75.—	28,941.—	Dividende neridicate	165.—	
Spese de fondare	611.94		Diverse conturĭ creditóre	3,772.17	
După amortisare de	203.98	407.96	Profitŭ curatŭ	3,574.17	89 459 —
Mobiliarŭ	470.02				
După amortisare de	47.—	423.02			
Diverse conturĭ debitóre		2,638.41			
		fl. 89,459.—			fl. 89,459.—

Făgăraşiu, în 31 Decemvre 1886.

Alesandru Micu m. p. preşedinte. **Ioanŭ Dejenariu** m. p. comptabilŭ. **Ilariu Duvlea** m. p. membru alŭ direcţiunei.

Basiliu Stanciu m. p. mebru alŭ direc. **Iuliu Danu** m. p. membru alŭ direc. **Ioanŭ Turcu** m. p. membru alŭ direc. **Demetriu Chişierianu** m p. membru alŭ direc.

Subsemnatulŭ comitetŭ de supraveghiare amŭ examinatŭ bilanţulŭ presentŭ şi confrontându-lŭ cu registrele principale şi ausiliare ale societăţii ţinute în bună regulă, l'amŭ găsitŭ în consonanţă cu aceleaşĭ şi esactŭ.

Făgăraşŭ, în 4 Faurŭ 1887.

Comitetulŭ de supraveghiere:

Dr. Stefanŭ P. Poppŭ m. p. **Ioanŭ Poppŭ** m. p. **Gerasimŭ Grama** m. p.

„FURNICA,"

cassă de economii, societate pe acţiunĭ în Făgăraşiu.

CONVOCARE.

Domnii acţionarĭ ai „Cassei de economii „Furnica," societate pe acţiunĭ," se învită prin acésta în virtutea §. 16 alŭ statutelorŭ societăţii la

III-a adunare generală ordinară,

care se va ţiné la **Făgăraşiu în 21 Aprilie 1887 st. n. înainte de amédĭ la 10 óre în localulŭ societăţii.**

Obiectele:

1. Raportulŭ anualŭ alŭ direcţiunii, bilanţulŭ anului 1886 şi raportulŭ comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisatŭ conformŭ bilanţului.
3. Fixarea preţului marcelorŭ de presenţă, pentru direcţiune şi pentru comisarulŭ de ḑi.
4. Alegerea, conformŭ §-lui 40 din statute, a com. de suprav

Domnii acţionarĭ, carĭ în sensulŭ §§. 17, 18 şi 19 din statutele societăţii voiescŭ a participa în persónă séu prin plenipotenţĭ suntŭ rugaţĭ a-şĭ depune la cassa societăţii séu la institutulŭ de creditŭ şi economii „Albina" în Sibiiu, séu la filiala acelui institutŭ în Braşovŭ, acţiunile lorŭ şi eventualŭ doveḑile de plenipotenţă celŭ multŭ până în 16 Aprilie 1887 st. n.

Făgăraşŭ, în 28 Faurŭ 1887. **Direcţiunea societăţii**

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.5[illegible]
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezŏ-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.33	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	-
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Cluşiu (	—	10.28	5.26	6.43	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1 13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.10	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agoştonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4.52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 41
Petroşeni	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşeni	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ